

ע"פ 26678/08/17 - גל סבן, מטעם הסנגוריה הציבורית נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז ירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

19 נובמבר 2017

ע"פ 26678-08-17 סבן נ' מדינת ישראל

לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופט רם וינוגרד
גל סבן
בעניין:
ע"י ב"כ עו"ד אלכס גפני
מטעם הסנגוריה הציבורית

המערער

נגד

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ג' אבני
פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המשיבה

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' שמעוני) מיום 18.6.17, על פיו הורשע המערער, על יסוד הודאתו, בקבלת רכב גנוב, עבירה לפי ס' 413 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, והוטל עליו עונש של 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס והתחייבות להימנע מעבירה.

2. כתב האישום המקורי ייחס למערער עבירה של קבלת נכסים שהושגו בפשע, עבירה לפי ס' 411 לחוק העונשין. נטען בכתב האישום כי המערער רכש, ביום 21.7.13, מאדם שזהותו אינה ידועה למאשימה, קטנוע הרשום כגנוב, תמורת 500 ₪, זאת אף שחשד שמדובר בקטנוע גנוב. בדיון הראשון שהתקיים במעמד שני הצדדים, ביום 28.9.14, ולפני שניתנה תשובתו של המערער לכתב האישום, הודיעה המאשימה על תיקון כתב האישום באופן שהוראת החיקוק תתוקן לקבלת רכב גנוב, עבירה לפי ס' 413 לחוק העונשין. בהמשך לכך כפר המערער בעובדות כתב האישום, תוך שמירת זכותו להעלות טענות מקדמיות בהמשך, וביקש לדחות את הדיון "כדי לבוא בדברים עם המאשימה".

3. ביום 15.11.15, לאחר מספר דיונים שנדחו לפי בקשת המערער או בשל אי התייצבותו לדיון, טען המערער כי יש לבטל את כתב האישום מן הטעם שזה תוקן "לעבירה חמורה יותר" בעקבות משא ומתן שנוהל עם התביעה. נטען לעניין זה כי יש בתיקון כדי לשנות את מתחמי הענישה בכל הקשור לעבירה לחומרה. המאשימה טענה מנגד, כי התיקון שנעשה לא בא אלא כדי לייחס למערער את הוראת החיקוק המדויקת המתייחסת לרכב ולא "סתם נכס", תוך שהודגש

שהסנקציה העונשית שלצד שתי העבירות זהה (7 שנות מאסר). עוד צוין כי לא נוהל כל מו"מ בין הצדדים בטרם תוקן כתב האישום, ומכל מקום לא הועבר למאשימה כל מידע שעל סמכו בוצע התיקון. בית משפט קמא, בהחלטתו מיום 23.12.15, הורה בקצרה כי הגם שכתב האישום תוקן במהלך מו"מ בין הצדדים, אין הוא רואה מקום להורות על ביטול כתב האישום.

4. בהמשך לכך, בישיבת בית משפט מיום 31.1.16, הודיעו ב"כ הצדדים כי הגיעו לידי הסכמה לפיה המערער יודה במיוחס לו בכתב האישום, יורשע, ובאשר לעונש יהיו הצדדים רשאים לטעון טענותיהם באופן חופשי כפי שימצאו לנכון. ב"כ המערער הוסיף והודיע כי "הסברתי לנאשם את הסדר הטיעון, הוא הבין את תוכנו... מסכים להסדר ומודה בעובדות כתב האישום". גם המערער עצמו הודה בעובדות כתב האישום והסכים ל"הסדר הטיעון". בהמשך להודאתו הורשע המערער בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום כפי שתוקן.

5. לאחר שניתנה הכרעת הדין, הוזמן תסקיר שירות מבחן וכן חוות דעת הממונה על עבודות שירות. חוות הדעת הראשונה שנתקבלה מן הממונה לא המליצה על השמתו של המערער בעבודות שירות. זאת בשל אופן ביצוען הלקוי של עבודות שירות אשר הוטלו על המערער בתיק אחר וטרם הסתיימו באותה עת. חרף זאת, ובעקבות הצהרת המערער כי ישלים את עבודות השירות "ללא תנאי" ויפעל לפי הוראות הממונה, הורה בית משפט קמא על מתן חוות דעת נוספת בעניינו. לאחר מספר דחיות שנתבקשו ע"י הממונה לצורך בחינת התנהלותו של המערער, נמצא המערער מתאים לביצוע עבודות שירות.

6. בגזר הדין שניתן קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המערער נע בין 6 חודשי מאסר, שאפשר שירוצו בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר. באשר לעונש המתאים למערער ציין בית המשפט כי למערער נסיבות חיים מורכבות, כפי שפורטו בתסקיר, כי הוא נעדר קווים עברייניים באישיותו, הודה בביצוע העבירה, הורתע מההליך המשפטי והביע שאיפות נורמטיביות לעתיד. מנגד ציין, כי המערער נטל אחריות חלקית למעשיו ולא הפנים את הכשלים בהתנהלותו, וכי למערער הרשעות בעבירות פליליות בגינן נדון למאסר בעבודות שירות. בנסיבות אלה, ציין בית משפט קמא כי לא ראה לקבל את המלצת שירות המבחן להשית על המערער עונש של מאסר מותנה ללא רכיב של מאסר בפועל שכן המלצה זו חורגת ממתחם הענישה ההולם. יחד עם זאת סבר, כי יש למקם את המערער "בחלקו הנמוך של המתחם" ולהטיל על המערער מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בשים לב לכל האמור לעיל, כמו גם לגילו הצעיר של המערער, לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ולשווי של הקטנוע, הטיל בית משפט קמא על המערער עונש מאסר לתקופה של ארבעה חודשים שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי לתקופה של ששה חודשים, קנס כספי בסך ₪ 500 ומתן התחייבות להימנע מעבירה.

7. בערעור שלפנינו משיג המערער הן על הכרעת הדין והן על חומרת העונש שהוטל עליו. לעניין הכרעת הדין חוזר ב"כ המערער וטוען כי תיקון כתב האישום "נולד בחטא" וכי היה על בית משפט קמא לקבל את טענתו המקדמית ולבטל את כתב האישום מכוח טענת הגנה מן הצדק. לעניין זה טען כי התיקון נולד כתוצאה ממשא ומתן בין הצדדים וכי ללא פנייתו למאשימה יכול היה להשיב לכתב האישום המקורי. עוד טען כי מתחמי הענישה של העבירה המקורית וזו המתוקנת שונים בתכלית ולפיכך יש בתיקון כתב האישום משום פגיעה בתחושת הצדק ובאמון שבין הצדדים בהליכי מו"מ מוקדמים, באופן המצדיק ביטול כתב האישום. לחלופין טען, לעניין העונש, כי לנוכח גילו הצעיר של המערער בעת

ביצוע העבירה, בהיותו "בגיר צעיר", ונסיבות חייו הקשות, הרשעותיו המינוריות והעדר דפוסי התנהגות עברייניים, היה מקום להסתפק בהטלת עונש מרתיע הצופה פני עתיד.

8. לאחר שבחנו את טענות המערער, מצאנו כי יש לדחות את הערעור בכל המתייחס להכרעת הדין. כתב האישום תוקן ע"י המאשימה בדיון הראשון שהתקיים במעמד הצדדים מבלי שהועלתה כל התנגדות לכך מצד המערער באותו שלב. זו הועלתה לראשונה רק כ-14 חודשים לאחר התיקון. גם לאחר שנדחתה הטענה הסכים המערער, במסגרת הודאתו, להרשעתו בהתאם לכתב האישום שנדון באותה עת בבית המשפט - קרי: כתב אישום המתוקן - מבלי שהועלתה כל טענה לעניין הוראת החיקוק שיוחסה לו. בנסיבות אלה, אין המערער רשאי עוד להעלות את טענתו במסגרת ערעור על הכרעת דין שניתנה על יסוד הודאתו. ואולם גם לגופם של דברים, לא ראינו בטענה ממש. ב"כ המערער אישר בדיון שלפנינו כי לא מסר כל מידע למאשימה שעל סמכו תוקן כתב האישום. הוראות החיקוק - זו המקורית וזו המתוקנת - הינן הוראות חיקוק דומות הנושאות סנקציה עונשית זהה, כאשר זו המתוקנת הולמת יותר את הנטען בכתב האישום. בנסיבות אלה, ולאור השלב בו הודיעה המאשימה על התיקון, לא מצאנו כל פגם באופן בו תוקן כתב האישום.

9. יש לדחות את הערעור גם בכל המתייחס לגזר הדין. אכן, למערער נסיבות לקולא כפי שפורטו על ידי בא כוחו, ואולם נסיבות אלה נשקלו ע"י בית משפט קמא וניתן להן ביטוי בעונש שהוטל. בית משפט קמא מנה בגזר דינו במפורט את כל השיקולים הצריכים לעניין העונש, לרבות גילו הצעיר של המערער ונסיבותיו האישיות, והטיל על המערער עונש מתון. לא מצאנו עילה להתערב בעונש שהוטל.

10. הערעור נדחה, אפוא, על שני חלקיו.

המערער יתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 1.1.18.

מזכירות בית המשפט תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים, בהתאם להסכמתם, ותוודא טלפונית קבלתו. כן תמציא פסק הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, א' כסלו תשע"ח, 19 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.

רם וינוגרד, שופט

אריה רומנוב,
שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת